

Plenum

Onsdag 30.11.2022 kl. 14.01—20.30

10. Debattinitiativ om samlingspartiets riksdagsgrupps alternativa budget för 2023

Debattinitiativ DI 16/2022 rd

Debatt

Andre vice talman Juho Eerola: Ärende 10 på dagordningen är samlingspartiets riksdagsgrupps alternativa budget.

Även om vi också nyss förde en debatt om detta följer vi anvisningarna och debatterar under det här ärendet. — Ledamot Essayah frånvarande, ledamot Marttinen frånvarande. — Ledamot Vikman.

Debatt

19.34 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Kokoomuksen vaihtoehdosta on tänään jo keskusteltukin. Meidän vaihtoehtomme on kestävä tulevaisuuden valintoja: enemmän työtä suomalaisille. Meidän mielestämme on oikein, että työikäiset, työkykyiset ihmiset yhä useammin saavat toimeentulon omasta työstään mieluummin kuin tulonsiirroista. Työ on parasta sosiaaliturvaa. Meidän vaihtoehtobudjettimme sisältää reformit jopa yli 100 000 uuden työllisen saamiseksi ja eduskunnan tietopalvelun mukaan jo nopealla aikataululla yli 42 000 uutta työllistä.

Jättäisimme myös ihmisille enemmän käteen omista tuloistaan. Vaihtoehdossamme kevennetään työn verotusta kaikilta tulotasoilta mutta pienituloisille ja keskituloisille painottaen. Alentaisimme lisäksi varhaiskasvatusmaksuja, parantaisimme pysyvästi kotitalousvähennystä, peruisimme hallituksen Kela-korvauksien leikkaukset.

Vähemmän velkaa: Velkaantuminen ei taitu vain puheilla vaan konkreettisilla teoilla. Emme voi elää leikaten tulevalta sukupolvelta hyvinvoinnin edellytyksiä. Kun vastuullisesti huolehdimme julkisesta taloudesta, niin voimme turvata valoisin tulevaisuuden ja hyvinvointipalvelut suomalaisille myös tulevaisuudessa. Vain kokoomuksen vaihtoehdolla voimme pitää heikoimmista huolta pitkäjänteisesti myös tulevaisuudessa.

Me olemme tehneet meidän vaihtoehdossamme valintoja, priorisointeja. Me olemme osoittaneet sen, että samalla kun jätämme ihmisille enemmän ostovoimaa, enemmän käteen omista tuloistaan, otamme vähemmän velkaa valtiolle, niin me teemme tärkeitä panostuksia. Voimme panostaa perusopetukseen, osaamiseen, turvallisuuteen, sekä sisäiseen että ulkoiseen. Panostamme myös hoivaan, huolenpitoon, välittämiseen, esimerkiksi toteuttaisimme terapiatakuun.

Kokoomuksen vaihtoehto kääntää Suomen suunnan. Suomen suunta on muutettava. Meidän on palautettava suomalaisten usko tulevaisuuteen, siihen, että vaikeistakin ajoista, kriiseistäkin, selvitään, kunhan teemme oikeita asioita ja muutamme Suomen suunnan.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Kettunen.

No, keskustan mielestä totta kai kaikki tieluokat on pidettävä kunnossa kaikkialla Suomessa. [Sofia Vikman: Mitä te olette tehneet?] — Arvoisa edustaja Vikman, jos kuuntelette, voin vastata. — Tällä hallituskaudella perusväylänpitoon on tehty tasokorotus joka vuodelle, 300 miljoonaa. [Sofia Vikman: Onko kokoomus vastustanut sitä?] — No sitä en tiedä, oletteko vastustaneet, mutta toivottavasti ette leikkaa siitä seuraavalla vaalikaudella ja pitäisitte huolen vaihtoehtobudjetissanne sen osalta niin, että myös sinne alempiasteiselle tieverkolle olisi tullut vaikka esimerkiksi lisärahoitusta, mutta se ei vielä näy tässä. [Sofia Vikmanin välihuuto — Puhemies koputtaa]

Tosiaan, puhemies, hajautettu yhteiskunta: Niin kuin olemme huomanneet näinä kriisiaikoina, niin koronan aikana kuin myös nytten tämän Venäjän aggressiivisen hyökkäyssodan Ukrainan suuntaan, nämä ovat tuoneet esille sen, että mitä hajautetumpi yhteiskunta meillä on, sitä paremmin me pystymme omavaraisuuden nimissä pärjäämään vaikeimmista ajoista, koska kotimainen ruoka, kotimainen energia ja myös teollisuus tulevat tuolta maakunnista. Totta kai, en sitä kiistä millään tavalla, etteivätkö myös suuret kaupungitkin edistä meidän kansantalouden kasvua, mutta kyllä pitää pitää huoli siitä, että koko Suomea kehitetään, koska se on kaikista parasta turvallisuuspolitiikkaa.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Risikko.

Entisenä liikenneministerinä sanon, että meillä on korjausvelkaa ollut vaikka kuinka paljon. Me ollaan saatu sitä taklattua silloin aikoinansa minun aikanani, seuraavan hallituksen aikana ja tämän hallituksen aikana, mutta sitä on vaikka kuinka paljon vielä.

Punkt i protokollet PR 132/2022 rd

Sitten kaikkein pöyristyttävintä oli... Niin, pidän teitä erittäin fiksuna kansanedustajana, mutta nyt sanon suoraan: Jos ajattelee, mitä te olette tehneet nyt sosiaali- ja terveystaloukselle, mitä tulee tapahtumaan aluehallinnon kautta, niin se tulee nimenomaan keskittymään. Te olette sitä halunneet, ja tämä se tulee tapahtumaan. Lukekaa kaikkia lehtiartikkeleja, mitä asiantuntijat sanovat, ja älkää tulko puhumaan kokoomukselle, että me keskitämme. Katsokaa peiliin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Vikman.

19.42 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kettuselle on syytä todeta, että on vastuullista, että huolehdimme julkisen talouden kunnosta, toisin kuin tämä hallitus on onnistunut tekemään. Vain kokoomuksen linjalla voimme turvata valoisan tulevaisuuden ja hyvinvointipalvelut suomalaisille myös tulevaisuudessa, samoin voimme turvata niitä kestäviä infra-, tie- ja raideinvestointeja, joita myös, te edustaja Kettunen, tässä peräänkuuluttitte.

Otitte myös puheeksi turvallisuuspolitiikan. Ihmettelenkin sitä, miksi keskusta on kokonaan unohtanut sen, että talouspolitiikka on myös mitä suurimmassa määrin osa turvallisuuspolitiikkaa. Emme voi suojata Suomea tai tukea Ukrainaa kestävästi, mikäli emme pysty kääntämään Suomen suuntaa ja huolehtimaan omasta taloudestamme. Pysyvästi velkainen maa ilman parempaa näkymää tulevista ei voi pysyä pystyssä omilla jaloillaan, ei voi investoida hyvinvointipalveluihin, ei voi investoida teihin, ei voi investoida raiteisiin.

Arvoisa puhemies! Mitä tulee näihin kokoomuksen vaihtoehdon raideinvestointeihin ja infrainvestointeihin ylipäänsä, niin pidän kyllä hyvänä sitä, että kokoomus omassa vaihtoehdossaan korjaa sitä hallituksen virhettä, että esimerkiksi pääradan tärkein osuus Helsingistä Tampereelle ei ole saamassa hallitukselta ensi vuonna euroakaan. Se on haitallista tälle meidän kotimaan liikenteen kehittämiseksi ja toisaalta torppaa meiltä myös mahdollisuuksia saada EU-rahoitusta näille tärkeille isoille hankkeille. Kokoomus panostaisi näihin tärkeisiin raideyhteyksiin. Nehän mitä suurimmassa määrin, jos pääradasta puhutaan, ovat koko Suomen yhteyksiä. Pääradasta lähtee yhteydet pääkaupunkiseudulta aina Rovaniemelle, Jyväskylään, Ouluun, Vaasaan ja Seinäjoelle saakka. Merkittävä osa suomalaisista asuu pääradan vaikutusalueella, ja siellä syntyy myös merkittävä osa Suomen bkt:stä. Eli toivottavasti ensi vaalikautta ajatellen luetaan tarkkaan muissakin puolueissa kokoomuksen vaihtoehtobudjettia.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja vielä edustaja Kettunen.

19.44 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa puhemies! Totta kai velkaantuminen huolettaa. Se huolettaa itseäni, se huolettaa edustamaani puoluetta Suomen Keskustaa, se huolettaa Suomen kansalaisia, ja tätä velkalinjaa kuitenkin on näköjään nyt jatkettu jo pitemmän aikaan. Onneksi viime vaalikaudella loppupuolella jo vähän näytti hyvältä, mutta sen jälkeen harmillisesti tälläkin vaalikaudella on tullut tämmöisiä maailmanlaajuisia pandemioita ja sen jälkeen tämä sota tuonne Ukrainan suuntaan. No, totta kai se ei selitä ihan kaikkea, velkaa on jouduttu vielä senkin lisäksi ottamaan, mutta näen sen niin, että velkaa voidaan ottaa tulevaisuusinvestointeihin, koska ne tulevat maksamaan itsensä takaisin.

Yksi tulevaisuusinvestointi on koulutus ja koulutukseen satsaaminen. Sitä tällä hallituksella, tällä vaalikaudella on edistetty ottaen huomioon alueiden tasa-arvo. Koulutuspaikko-

Punkt i protokollet PR 132/2022 rd

ja ammattikorkeakouluihin ja yliopistotason koulutukseen on tullut maakuntiin asianmukaisesti. On tullut myös koulutusvastuita, esimerkiksi sosionomin koulutusvastuu meille Kainuuseen Kajaanin ammattikorkeakoululle.

Mitä tulee sitten tulevaisuusinvestointeihin, pitää katsoa tuotto—panos-suhteet kohdilleen. Esimerkiksi omalle kotipaikkakunnalleni Kuhmoon nyt valtion talousarviossa on esitys tien siirtämisestä, valtion tien siirtämisestä: vähän yli kaksi miljoonaa euroa rahoitusta sen valtion tien siirtämiseen, niin että teollisuus pystyy laajentamaan toimintaansa. Sitä kautta tulee uusia työpaikkoja, paikallinen sahalaitys pystyy laajentamaan toimintaansa. Sitä kautta tulee verotuloja, joka tulee monikymmenkertaisesti maksamaan tämän vähän yli kahden miljoonan tien siirtämisen takaisin. Tämmöisiä investointeja tulee tehdä. Ja niin kuin on todettu, pohjoiseen Suomeen on tullut myös tehdashankkeita sinne metsäteollisuuden suuntaan, kaivosteollisuuden suuntaan. Onneksi on löytynyt asianmukaista viisautta sen suhteen, että myös valtiovalta on katsonut sinne osoitettavan asianmukaisia infrarahoituksia.

Kysymys vain kuuluu, onko meidän maallamme valttia vaurastua. Se valtti ja maltti tarvitaan myös sen suhteen, että kun velka on otettu, niin sillä teollisuuspolitiikalla, asianmukaisella työllisyyspolitiikalla me maksamme sitten nämä otetut velat takaisin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Vikman.

19.47 **Sofia Vikman kok:** Arvoisa puhemies! Edustaja Kettunen, te puhutte täällä siitä, että Suomi maksaa velkansa takaisin, [Tuomas Kettunen: Kyllä!] mutta puhe jää ilmaan ilman konkreettisia tekoja. Kun puheet ja teot ovat ristiriidassa, niin teot ratkaisevat, ja tosiasiassa on se, että keskusta on hallituksessa pönkkäpuolueena tukemassa sitä historiallista valtionvelan paisuttamista, joka nyt on tapahtunut. Eli kun koko Suomen historian ajalta Suomelle on kertynyt 100 miljardia velkaa ennen tämän hallituksen valtakautta, niin nyt yhdessä vaalikaudessa velka onnistutaan ensi vuonna painamaan 150 miljardiin — 100 miljardista jopa 150 miljardiin yhdessä vaalikaudessa, se on aivan historiallista.

Ja sitten te puhutte, että juu, kyllä, taloutta pitää tasapainottaa, mutta miksi ihmeessä te ette aloita teidän omalla vahtivuorollanne? Kaikkien hallituspuolueiden edustajien puheet siitä, että juu, kyllä, taloutta pitää tasapainottaa, ovat täysin höttöisellä pohjalla ilman konkreettisia tekoja. Kaikki työ sysätään seuraavan hallituksen tehtäväksi, kun tosiasiassa ei ole mitään perusteltua syytä sille, että työtä ei aloiteta jo omalla vahtivuorolla. Me kokoomuksessa lähdemme siitä, että urakka on niin valtava, että se ei tule yhdessä vuodessa kuntoon, se ei välttämättä tule yhdessä vaalikaudessakaan kuntoon, mutta se on aloitettava heti seuraavana vuonna. Toki me olisimme aloittaneet sen jo aikaisemmin, mutta nyt on aloitettava. Miksi te ette tartu hallituksessa toimeen? Joka vuosi on oltava vähintään sen miljardin parempia, ja siitä meidän vaihtoehtomme lähtee. Kahden vaalikauden aikana tällä meidän linjallamme ollaan jo hyvin pitkällä, ja meillä on osoittaa konkreettiset teot. Missä ovat teidän tekonne, hallituspuolueet?

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Kettunen.

19.49 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa puhemies! Totta kai me kaikki ymmärrämme sen, että valtaosa tämän vaalikauden velkaantumisesta selittyy koronan hoidolla siihen vaalikauden alkuun 2020, kun tämä maailmanlaajuinen pandemia alkoi. Se selittyy sillä eli

Punkt i protokollet PR 132/2022 rd

koronan hoidolla ja myös tällä Putinin hyökkäyssodalla, ja me kaikki allekirjoitamme sen, että nämä satsaukset on pitänyt tehdä niin sinne puolustushallinnon suuntaan kuin myös koronan hoitoon. Sinne on jouduttu ottamaan sitä velkaa. Tämä on ollut mielestäni aivan oikein.

Mutta nyt tulee semmoinen ajatuskulma, että on otettu holtitonta velkaa. No, velkaantumisesta on tässäkin salissa tuotu, ei tässä keskustelussa mutta aikaisemmin, että 11 miljardia on otettu velkaa neljän vuoden aikana [Sofia Vikman: Jotka eivät liity kriiseihin!] — jotka eivät liity kriisiin, juurikin näin — mutta jätetään aina kertomatta se, mistä esimerkiksi tämä 11 miljardin euron potti muodostuu. No, tästä puolet, 5,3 miljardia euroa, muodostuu tuloveron kevennyksistä, taustalla ennen kaikkea ansiotuloverotuksen indeksitarkastukset, joihin hallitus on omassa hallitusohjelmassaan sitoutunut. Kysymys nyt vaan kuuluu tähän illan loppuun: onko siis sitten niin, että esimerkiksi vaikka kokoomus olisi verottanut suomalaisia ankarammin, olisiko kiristetty esimerkiksi suomalaisten ansiotuloverotusta yli viidellä miljardilla eurolla? Kyllä keskustan linja on toinen. Mielestämme hintojen nousun tilanteessa suomalaiset eivät tarvitse veronkiristyksiä.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ja edustaja Vikman.

19.51 Sofia Vikman kok: Arvoisa puhemies! Edustaja Kettusen on turha huudella täällä ilmoille ylimääräisiä pelotteluja tai kysymyksiä siitä, mitä kokoomus tekisi tai ei tekisi. Mehän olemme tässä selkeästi meidän oman vaihtoehtomme esittäneet. Teidän kannattaa tutustua tähän meidän vaihtoehtobudjettiin perusteellisesti. Sieltä löytyy se, mitä me teksimme, ja siitä on varsin laajasti tässä tänä iltana keskusteltukin.

Mutta vielä näihin miljardikaupalla tehtyihin menolisäyksiin ja velkaantumiseen. On kuitenkin hyvä huomata se — kuten te, edustaja Kettunen, itsekin totesitte — että kaikki ei selity kriiseillä. Mutta kyse onkin siitä, miksi te ette aloita talouden sopeuttamista omalla vahtivuorollanne. Miksi te ette edes aloita? Sitä eivät kuitenkaan nämä kriisitkään estä.

Kriisimenoista meidän on turha riidellä. Varmasti joka ainoa puolue tässä salissa olisi hoitanut pandemiaa. Rokotukset täytyi hoitaa, yrityksiä ja ihmisiä täytyi tukea yli pandemian ja niin edelleen. Isossa kuvassa tästä emme ole eri mieltä. Ehkä joistakin pienistä yksityiskohdista voidaan keskustella, mutta tämä oli hoidettava. Yhtä lailla Suomen turvallisuudesta, puolustuksesta, on huolehdittava tilanteessa, jossa Venäjä käy raakaa hyökkäyssotaa. Näistä menoista emme ole olleet erimielisiä. Sama energiakriisin osalta, isossa kuvassa emme ole erimielisiä.

Kyse on niistä — Etlan mukaan 11 miljardin — ideologisista menolisäyksistä, joita te olette tehneet ja joilla ei ole mitään tekemistä näiden kriisien hoitamisen kanssa. Oletteko todella sitä mieltä, että sielläkään ei ole ollut tehtävissä sellaisia priorisointeja, että voisitte tulla omien puheidenne linjalle siinä, että taloutta pitää alkaa sopeuttamaan? Voisitte aloittaa tämän työn jo omalla vahtivuorollanne, ettekä sysätä kaikkea työtä seuraavan hallituksen tehtäväksi. Mutta ei se mitään, kyllä me kokoomuksessa olemme valmiita tekemään, ja meillä on tässä hyvä ja konkreettinen vaihtoehto Suomen suunnan muuttamiseksi.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Ja nyt edustaja Kettunen, yrittäkää sanoa jotakin hyvää kokoomuksen vaihtoehtobudjetista.

Punkt i protokollet PR 132/2022 rd

19.54 **Tuomas Kettunen kesk:** Arvoisa puhemies! Vaihtoehtobudjetti on osaltaan hyvä, mutta kyllä siellä on paljon korjattavaa, ja toivoisin myös, että linja olisi erilainen. Toivotavasti linja olisi samanlainen kuin Suomen Keskustalla, eliikä hajautetun yhteiskunnan puolesta, kuin se, että lähdetään keskittävän politiikan tielle. [Mari Rantasen välihuuto]

Mutta nyt tuosta 11 miljardin paketista, mitä edustaja Vikman tuossa jo nosti: Toin äskeisessä puheenvuorossani esille puolet siitä paketista, mutta mistä se toinen puoli sitten tätä 11 miljardin pakettia muodostuu? No te tuotte esille, että tämän vihervasemmiston valintoihin kuuluu tai että tämä vihervasemmistohallitus ei olisi tehnyt mitään, mutta esimerkiksi tästä toisesta puoliskosta on kustannettu muun muassa viljelijöiden tämän vuoden apupaketti, 300 miljoonan paketti [Mari Rantasen välihuuto] — hyvä — autoilijoita auttava työmatkavähennyksen korotus [Mari Rantanen: Sote!] ja sähkön arvonlisäveron alennus, joka huomenna astuu voimaan — todella hyvä. Näitä ei ilmeisesti olisi tehty, jos kokoomus olisi saanut päättää. Itse kyllä pidän näitä asioita hyvin välttämättöminä, ja monien mielestä enemmänkin olisi voinut näihin toimiin satsata. Mielestäni, kun tätä syksyn keskustelua olen kuunnellut, niin kokoomuksen suunnalta olisi pitänyt vielä enemmänkin satsata ja myös perussuomalaisten suunnalta.

Riksdagen avslutade debatten.

Ärendet slutbehandlat.

[Debatt om ärendet tilläts i anslutning till ärende 9 på dagordningen]